

régen el van döntve, mert a tapasztalati tényeknek oly nagy tömege szól *Storcz M.* úr állítása mellett*), hogy azokat egy-két kivételes tapasztalattal megdönteni nem lehet s a tény igazolására újakat felhozni majdnem fölösleges. Kivételek voltak és vannak mindig; de ezek nem a szabályt döntik meg, hanem megerősítik. A tapasztalt vadászok egyhangulag *Storcz* úrnak adnak igazat; e mellett szólnak az én 30 év alatt szerzett közvetlen és közvetett tapasztalataim is. Tény az, hogy a kan róka gondoskodik szintén a fiatal nemzedék felneveléséről; azt azonban tényleg bizonyítani nagyon nehéz, hogy ápolitjai csakugyan az ő véréből valók-e? »Comme chez nous«, az embereknél. De még a theoria sem ellenkezik *Storcz* úr állításával, akár mint kynológus, akár mint zoológus vizsgáljuk a kérdést. A kutya domesztizált állat, tehát ezzel nem lehet összehasonlítani; de már a farkas és más ragadozók példái azt mutatják, hogy a hímek segítenek a fiatal nemzedék felnevelésében.

Sopron, 1901. április hó 20-án.

Dr. Mika Károly.

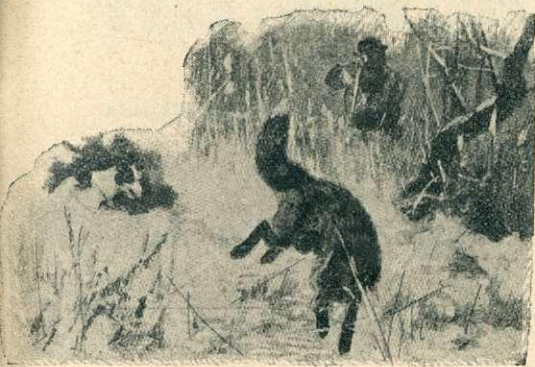
* * *

T. Szerkesztőség! Kapcsolatban a nemrégiben felmerült kérdéssel, hogy a kanróka táplálja-e kölykeit — szabad legyen egy jó fogás történetét leírnom. — Egyik fácsányos közlefkvő vadbuvoját (remise) járta ez év márczius 13-án délelőtt a felügyelettel megbízott B. fővadász a vadászsegéd kíséretében — a mikor is feltűnt előttük, hogy a még tegnap használatlan tengerinyúl-kotorék ma már tiszta és a ki-bejárásnak nyomait mutatja. Amint így nézegették, a lyukból gyöngye nyávogó hang töltte meg fülüket; — figyelmesebben hallgatózva arra a meggyőződésre jöttek, hogy ezek a hangok igen hasonlítanak az ép most világra jött kölykök hangjához. — A vadászsegéd rögtön ásó, zsák és vasért szaladt s megkezdődött a munka. — A lyukból csakhamar kiszedtek — alig 60 centiméter mélyről — 7 még egészen nedves rókakölyköt, azután az anyarókat, melyben felboncolás után még 2 kölyköt találtak s mintegy 50 centiméterrel beljebb az öreg kanrókát, a kotorék nyílása mellett pedig 2 drb megölt egeret. Azt hiszem, ez szintén a kanróka jó és gondoskodó apasága mellett bizonyít, hogy ez időben párja mellett volt és nagyon valószínű, hogy a 2 egeret már ő készítette oda. — A nőstényrókat a kölykezés hirtelen lephette meg s a legelső búvhelyet foglalta el magának — remélvén, hogy a fácsányos majd könnyen és elég izletes peccenyét fog szolgáltatni az ő nem kevés számú családja számára. A róka korai kölykezése (márczius 13), valamint a kölykök száma elég érdekes és nem mindennapi.

Kismarton, 1901. április 23-án.

Vadászüdvözzel

Rimler Pál,
hercegi főerdész.

*) T. i. a dolog úgy áll, hogy a viták tulajdonképpen *Storcz Máttyás* cs. és kir. udvari vadásznak egy budapesti folyóiratban közölt rókabiografiára vonatkozó czáfolatából vették ki-folyásukat.

IRODALOM.

MADARÁSZ GYULA dr. nak „Magyarország madarai“ című füzetes munkájából megjelent a VI-ik füzet is, mely a *nappali ragadozómadarakat* tárgyalja. A füzethez sok szép rajz van mellékelve és egy pompás színes műlap is díszíti. Ajánljuk a kitűnő munkát a madarászbarátainak figyelmébe. A mű nálunk is megrendelhető.

DATOK a *coleopterák táplálécsövének morfológiai és physiológiai ismeretéhez*. Irta: *Gorka Sándor*, tanársegéd a K. M. Tud. Egyetem állatani és összehasonlító bonczani intézeténél. Nagy alapossággal készült szakmunka grafikai táblázatokkal és 3 tábla pompás rajzzal. Kapható *Hornyánszky* udvari könyvnyomdájában.

UTAZÁS TUNISZON ÁT. Az ismert ornithológus: *Erlanger Károly* báró utirajza *Kormos Tivadar* bravuros fordításában. A könyv oktáv alakban, *Barta Lajos* Pésti könyvkereskedő czég kiadásában jelent meg. Tartalma rendkívül érdekesen tárgyalja a Sahara madárvilágát s élvezetes leírásánál fogva a nem szakemberek is élvezettel olvashatják.

VEGYESEK.

A bogár az ember ellen. (Egy régi följegyzés.) Kinek milyen száma van a védekezésre, azt használja az ellenség ellen. Az orrszarvú az orrával verekszik, a strucz a lábával. A jámbor kőtűs tyúk is nekimegy a kutyának, ha bántja, de még a jámborabb liba-féle is méregbe jön olykor s ha egyebet nem tud, hát sziszeg. A bogárvilágban nem ismeretlen dolog a védekezés, persze a sok apró állat ezt csak a maga módja szerint teheti meg. Némelyik oly apró, hogy alig látszik, de az emberi testen mégis nyomot tud hagyni. Ismeretes, hogy az ilyen véletlenül támadt daganatokra a nép is azt mondja: *mög-másztá a bogár*. Ha az alvó gyermek szeme reggelre kidagad s nem bírja a szeme héját mozdítani, azt meg bizonyosan a *pók másztá mög*. Megfigyelésük ugyan nem mindig helyes, mert például a szemhéj bedagadása gyuladás következménye és semmi köze sincsen a pókhoz, de mégis mutatja, hogy e kis furcsa állatok szokásait ismerik. Fölismerésükhöz ott voltak első sorban a *Cantharidines*-bogarak, mint a zöld kőris-bogár (*Lytta vesicatoria*), a szép kék nünüke (*Meloe*), meg egy sor más ilyenfajta. De a többi közönséges futó-bogárnak is van, ha nem is ilyen erős, védekezése. Nem egy van köztük, amelyet ha bántanak, ellenségére savat ereszt (vaj-sav), hogy ezáltal ártson neki. Van köztük olyanféle társaság is, mint a *Brachynusok*, a németek „Bombardierkäfer“-je, amely ágyúzik, ha bántják. Maró gőzt ereszt a támadóra s közben hangosan puffog. Egyiküknek a neve éppen *Brachynus explosens*. Általában azonban apró fegyvereit nem igen használja a kis állat, örül, ha őt magát nem bántja senki. Valami nagy dolognak kell annak lenni, mikor a bogár állandóan mérges, amikor természeti ösztöneinél fogva izgatott, mint azt vihar előtt legyeken és szunyogokon lehet tapasztalni. Van eset rá, hogy mérgesen dühödtek s a négylábú állatot, a melyen és a melyből élnek, tömeges támadásaikkal szinte félbolonddá teszik. Ki ne hallotta volna már dühében kiáltozni a házörző ebet, mikor rekkenő nyári délutánokon nem bír a legyekkel? A Szegeud város tulajdonában levő Práznovszky-féle bogár-gyűjteményben, annak az iratai között találtam egy erre vonatkozó érdekes megjegyzést. Régi kéz írta a *Staphylinus lucens*-ről. A *Staphylinak* igen kiterjedt családúak, szinte számtalan a fajtájuk. Van köztük az egy hüvelyk hosszútól egészen addig, a melyet már nagyító üveg nélkül meg sem lehet nézni. Ocsmány életet élnek, trágyában, rothadó hulladékban, dög-testen laknak, régente magyarul *holyvának*, vagy *ponálnak* nevezték. Az említett helyektől eltekintve, máshol nem igen laknak s annál csodálatosabb, hogy a följegyzés szerint a *St. lucens* 1862-ben a